

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici številka 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 12. avgusta 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 93.

Družabne tvrdke in taksa od kupnih pogodb

Kakor znano, je plačati od vsake kupne pogodbe 4% prenosno takso od vrednosti nepremičnine. To takso je plačati najkasneje v 15 dneh pri oni davčni upravi, v katere področju leži nepremičnina.

Če je kupec kaka zadruga, družba z o. z., kako društvo ali tudi navadna družabna tvrdka, je vložiti poleg tega v 30 dneh še posebno prijavo za dopolnilno prenosno takso, ki znaša:

1. Pri čisto industrijskih družbah 0.1%;

2. pri delniških družbah in drugih pridobitnih družbah in društvih, ki se ne bavijo z nakupovanjem in prodajanjem nepremičnin ter pristoji članom izvesten delež skupne imovine, 0.2%;

3. v vseh ostalih primerih (n. pr. pri drugih društvih, družbah, cerkvah, občinah, zavodih itd.) 0.4% vsako leto od vrednosti nepremičnine.

Na to posebno prijavo, ki jo je vložiti na predpisani tiskovini, je treba vselej paziti, da se pravočasno vložijo, ker se mora plačevati drugače dopolnilna prenosna taksa v dvojnem znesku.

Začetkom leta 1931 bo treba vlagati glede te dopolnilne prenosne takse za nepremičnine nove prijave. Tozadevni predpisi se bodo seve še le proti koncu leta objavili ter bodemo naše čitatelje nanje tudi mi pravočasno opozorili.

Ker se pa ustanavljajo vedno nove družbe z o. z. in nove družabne tvrdke sploh, se nam zdi potrebno, da jih opozorimo tudi na pravočasno vložitev prijave za dopolnilno prenosno takso, če obstoji družbena imovina tudi iz kake nepremičnine, ali pa če se kupi nepremičnina pozneje. Ravno ta predpis je splošno premalo znan; davčna uprava pa ni dolžna, da bi stranke nanj še posebej opozarjala, dasi se — kar moramo pohvalno omenjati — sem in tja včasih tudi zgodi.

Ker govorimo že o dopolnilni prenosni taksi, ne bo odveč, ako omenjamo pri tej priliki tudi neko še vse premalo znano določbo tarifne postavke 12, opomba 12, odd. III taksnega zakona.

Ta določba se nanaša na delno odnosno celotno oprostitev navadne 4% enkratne prenosne takse pri kupnih pogodbah, ako sta kupec ali pa prodajalec slučajno taki osebi, ki morata plačevati tudi letno, dopolnilno prenosno takso.

Ako je od obeh pogodnikov, kupovalec ali pa prodajalec, eden taka oseba, ki plačuje 0.4%-no dopolnilno prenosno takso, drugi od obeh pogodnikov pa navadna oseba, ki dopolnilne prenosne takse sploh ne plačuje, je plačati od kupne pogodbe namesto 4% samo polovico, torej le 2% od vrednosti nepremičnine. Ta delna oprostitev je za naše trgovstvo le bolj postranskega pomena. V poštev pride le takrat, če kupi na pr. kak posamezen trgovec posestvo od občine, cerkve ali od kakega društva, ki plačuje dopolnilno prenosno takso s 0.4% na leto. Kupovalec bo plačal v tem slučaju od kupne pogodbe namesto 4% le 2%.

Večjega pomena je pa popolna oprostitev v onih primerih, kjer sta oba pogodnika, torej kupovalec in

prodajalec, taki osebi, ki plačujeta dopolnilno prenosno takso v obče, torej s 0.4%, 0.2% ali pa 0.1% na leto. V teh primerih ni plačati od kupne pogodbe prav nobene enkratne prenosne takse. Originalno kupno pogodbo s poverjenim prepisom je kljub temu poslati v 15 dneh k davčni upravi; obenem pa je zahtevati priznanje taksne prostosti v smislu odd. III., opombe 12 k tarifni postavki. Davčna uprava vpiše kupno pogodbo v pristojbinski register kakor vobče; na originalno listino pa napiše klavzulo, da je bila pogodba v svrhu odmere prenosne takse naznanjena, da je pa pogodba po omenjeni zakonski določbi takse prosta.

Če bi davčna uprava prostosti ne hotela priznati in bi zahtevala, da se mora taksa plačati, ne ostane drugega, nego da se taksa pravočasno plača; najkasneje v 90 dneh po plačilu je zahtevati pa povrnitev te takse. Prošnja za povrnitev je kolka prosta ter jo je vložiti pri oni davčni upravi, kjer se je taksa plačala.

Ako kupi na pr. kaka delniška družba, družba z o. z. ali kaka družabna tvrdka, ali sploh kaka oseba, ki plačuje ali bo plačevala letno do-

polnilno 0.4%, 0.2% ali 0.1% prenosno takso (na pr. cerkev, občina, kak zavod itd.) posestvo od kake druge take osebe, ki plačuje letno dopolnilno prenosno takso 0.4%, 0.2% ali 0.1%-no takso, ni plačati nobene enkratne prenosne 4%-ne takse.

Prodajalec in kupovalec morata pa paziti, da vložita glede letne, dopolnilne prenosne takse v 30 dneh pri davčni upravi predpisano odjavo, odnosno prijavo. Če prodajalec ne vložijo odjave, bo plačeval letno dopolnilno takso od prodanega posestva sam še nadalje; kupovalec bo moral plačevati letno takso pa v dvojnem znesku, kakor hitro pride davčna uprava na to, da ni vložil predpisane posebne prijave.

Poleg enkratne 4%-ne takse je plačevati v Dravski banovini sedaj tudi še 1%-no banovinsko takso. Glede te banovinske davščine nimamo še nobenih natančnih določb. V pravilniku za banovinske davščine je vendar omenjeno, da veljajo vsi predpisi glede državne takse tudi za to banovinsko takso.

U.

Uporaba naziva »Konjak« in »Jugoslovanski konjak«

Po konvenciji o trgovini in plovbi, sklenjeni 30. januarja 1929. leta med našo državo in Francijo, je prepovedana uporaba naziva »konjak«, bodisi samo »konjak« ali z dodatkom n. pr. »jugoslovanski konjak« za označbo vinskih proizvodov, ako ti proizvodi niso po izvoru iz pokrajine Cognac v Franciji.

Po našem zakonu o nelojalni konkurenci je prepovedana vsaka neresnična označba izvora blaga (§ 3) in poleg tega se geografskih nazivov vinskih proizvodov ne more nikakor smatrati za označbo vrste in kvalitete blaga (§ 7). Ta zakon je pri nas, ka-

kor znano, že v veljavi in se v polni meri izvaja. Vsi edaj je uporaba besede »konjak« v kateremkoli pravopisju in v katerikoli kombinaciji prepovedana, in sicer v zmislu pogodbe s Francijo, kakor tudi neodvisno od tega v zmislu pri nas veljavnega zakona o nelojalni konkurenci, tako, da tudi če bi se, bodisi potom diplomatskih intervencij ali kakorkoli poseglo v kako izpremembo prometnega določila trgovinske pogodbe med nami in Francijo, naziv »konjak« nikakor ne bi smel uporabljati že z ozirom na gori navedena določila zakona o nelojalni konkurenci.

UDELEŽBA NA VELESEJMU V SOLUNU.

Ministrstvo trgovine in industrije je sporočilo Zbornici za TOI, da se bo država oficijelno udeležila mednarodnega velesejma v Solunu, kjer si bo postavila svoj poseben paviljon. Otvoritev sejma bo 14. septembra t. l. Ministrstvo želi, da se naši izvozniki udeležijo te gospodarske manifestacije v čim večjem številu in da pošljejo na semenj vzorce svojih proizvodov ter reklamni material, kolikor ga imamo na razpolago. Razstavljalci naj pošljejo na svoje stroške blagovne in vzorce in reklamni material najkasneje do 25. avgusta t. l. na naslov: Trgovski muzej, Beograd, Miloša Velikog 29, z navedbo na pošiljki, da je blago namenjeno v Solun. Vse druge prevozne stroške, kakor tudi vse stroške na razstavišču samem nosi ministrstvo. Kdor se namerava udeležiti velesejma kot razstavljalca v našem skupnem paviljonu, naj to sporoči Zbornici za TOI v Ljubljani. Semenji bo trajal do 1. oktobra t. l.

PROPAGANDNI LIST ZAVODA ZA POSPEŠEVANJE ZUNANJE TRGOVINE

Za informacijo inozemstva o položaju na jugoslovanskih trgih in za propagiranje jugoslovanskega blaga do izdajalca Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine propagandni časopis z naslovom »Trgov-

ski buletin«, v francoskem, nemškem in angleškem jeziku. Prva številka bo izšla v sredi septembra. — 1. t. m. izšla 7. številka oglasila Zavoda za zunanjo trgovino je posvečena v prvi vrsti jugoslovanski žitni trgovini in jugoslov. žitnemu izvozu. S pomočjo bogatega statističnega materiala se nam nudi jasna slika jugoslov. žitnega izvoza v letu 1929-1930. Več strani je namenjenih zanimivi razpravi o možnosti jugoslov. izvoza v Ogrsko. Drug članek se peča z važnostjo švicarskega trga za Jugoslavijo. — Kakor vidimo, je omenjenizavod svojo nalogo prav dobro razumel in je njegovo delo res hvale vredno.

RATIFIKACIJA SVETOVNE POŠTNE KONVENCIJE.

Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za pravosodje in ministra za gradnje ter v soglasju s predsednikom ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o svetovni poštni konvenciji in o odredbah glede prenašanja pisemske pošte po zraku, sklenjeni 28. junija l. 1929 med Jugoslavijo in ostalimi državami, članicami svetovne poštno zveze. Zakon vsebuje ratifikacijo te konvencije in stoji v veljavo po deponiranju ratifikacijskih instrumentov pri vladi ujedinjene kraljevine Velike Britanije v Londonu.

Glasovi inozemstva o agrarnem bloku.

Seveda je velikega pomena, kaj pravi inozemci o zblizanju srednjeevropskih oziroma vzhodnoevropskih agrarnih držav, in bomo par takih glasov približali:

I.

Ugleden industrijec piše v »N. Freie Presse«: Dejstvo je, da vzhodnoevropske agrarne države zelo težko čutijo pritisk, ki ga izvajajo U. S. A. in Kanada na cene agrarnih produktov, ter da iščejo sredstva in pota, kako bi svoje agrarne produkte varno in po boljših cenah prodale v srednjeevropskih državah, ki žito importirajo. To je pač smisel in cilj sedanjih konferenc. Kako se bo pa ta cilj dal doseči, o tem vlada danes še popolna nejasnost. Vzhodnoevropske agrarne države zadenejo v večini ozemlja srednjeevropskih importnih držav na ameriško in kanadsko konkurenco. Če hočejo svoj prevešek prodati, se jim bo to posrečilo le tedaj, če bodo prilagodile svoje zahteve glede cen ameriškim zahtevam. Dočim skušata Avstrija in Nemčija evropsko poljedelsko krizo z visokimi agrarnimi carinami če ne odpraviti, pa vsaj omiliti, evropskim eksportnim državam to sredstvo umevno ni na razpolago. Avstrija n. pr. bi se celo pri uvedbi žitnega monopola ne mogla obvezati, da bi kupovala rumunsko ali jugoslovansko žito po višjih cenah kot ameriško ali argentinsko, ker bi te žrtve ne mogla prevaliti na prebivalstvo, razen če bi se na druge strani dovolile uvozu avstrijske industrije v te države kot kompenzacija razne olajšave. Edina pot, ki bi od strani Avstrije služila koristim vzhodnoevropskih agrarnih držav, bi bila razrešitev vezave glede največje ugodnosti v prometu s temi državami.

Potem bi se mogel tudi brez avstrijskega žitnega monopola doseči sporazum, po katerem bi se mogla gotova množina rumunske ali jugoslov. pšenice ali koruze vpeljati v Avstrijo po ugodnejši carini. Tako bi bilo tem državam mogoče, da dosežejo za ta izvoz višje žitne cene kot so ameriške, na drugi strani bi pa tudi avstrijsko poljedelstvo ne vtrpelo nobene škode s pritiskom na ceno. Seveda bi pa morale dati te države Avstriji za njen industrijski izvoz v mnogih pozicijah ugodnosti, s tem da bi se dovolila avstrijskemu uvozu v te države splošna ugodnejša carinska postavka ali pa za nekatere vrste v določenih množinah. Če smo ves smisel pogajanj pravilno razumeli, obstoji le v tem, da agrarne države slednjič uvidijo, da je podlaga njih eksistence njih agrarno gospodarstvo. Stremljenje, da postanejo te države z industrijskim razvojem samostojne, enostavno ignorira, da se more izvršiti to le z žrtvovanjem poljedelstva. Kajti agrarne države ne morejo nikdar misliti na to, da bodo na katerikoli način dobile za svoj agrarni izvoz olajšave, če ne bodo v zameno za olajšave dovolile deželam prodaje izvoznih ugodnosti za industrijske predmete. Z drugimi besedami: Stremljenje kupne gospodarske politike vzhodnoevropskih agrarnih držav ima le tedaj smisel in cilj, če se mednarodno dobi možnost, da se opusti načelo največje ugodnosti ter da se sklenejo posebne pogodbe, katere bi dovolile za carinsko ugoden uvoz nemejenih ali kontingentiranih množin agrarnih produktov industrijskemu izvozu drugih držav posebne carinskopolitične prednosti.

II.

Praški dopisnik dunajske »Börse« pi-

še: Več zanimanja, kot ga najde v Pragi, bi zaslužila Bukareška agrarna konferenca donavskih držav. Sicer še ne vemo, kaj bo iz tega nastalo, a dejstvo, da se Rumunija in Jugoslavija — in tudi Ogrska — združujejo v agrarni blok, je pač že samo na sebi dosti pomembno. Morda bi bili dobro napravili, če bi bili po ameriškem zgledu poslali iz Češkoslovaške v Bukarešto »opazovalca«. Tega pa niso naredili, čeprav bi iz tega še ne bila nastala nobena obveznost, temveč izdajajo sedaj samo oficiozne izjave, da je Praga »samo površno informirana« o dogodkih v Bukarešti, in se ogibljejo vsakega preciznega stališča; a ta površna informiranost ni na mestu, kajti tudi če bi se pogajanja Češkoslovaške niče tikala, bi morala biti kot o vseh mednarodnih zadevah tudi o tem zelo podrobno informirana. Zakaj pa imamo dragi diplomatski aparat? Češkoslovaška je važen odjemalec agrarnih produktov omenjenih treh obdonavskih držav, ki bi bile trgovskopolitično morda pripravljene za gotove dogovore, pri katerih bi se dalo tudi za češkoslovaško industrijo kaj dobiti in bi se resno začela toliko opevana srednjeevropska gospodarska kooperacija. A Praga miga zaenkrat z rameni in nič ne ve. Češkoslovaški agrarci gledajo na jugovzhodnoevropski agrarni blok z nekim nezaupanjem, čeprav obstoji povečini iz političnih zavestnikov. — Dopsnik račun, kakor vidimo, zmeraj tudi že Ogrsko zraven. — A Češkoslovaška mora žito importirati, dokler prav ti agrarci potrebe dežele ne bodo krili z lastno produkcijo, kot je tudi doslej niso. Zato ne razumemo, zakaj bi se ne dalo govoriti z omenjenimi agrarnimi državami. Z rumunsko trgovsko pogodbo je napravila Češkoslovaška dober začetek — o tem je »Trgovski list« že pisal —, in bi moral biti uspeh, ki ga je izvojevala tam vsedrjavna gospodarska politika nad strankarskimi interesi, pobuda za nadaljevanje na tem potu.

»Prager Tagblatt« ima v premissljevnanju o agrarnem bloku naslov »Akcija se pričinja«. Razmotriva o prednostnih carinah za rumunsko in jugoslovanske agrarne produkte na evropskih trgih, in sicer ne samo za bodočnost, temveč že prej, preden bodo še pogodbe z drugimi deželami zgubile svojo veljavnost. Govori o modus-u vivendi, ki naj stopi v veljavo še pred 1. septembrom. Peča se nadalje s konferenco v Sinaji in podčrtava izjavo ministra Frangeša o rumunsko-jugoslovanski carinski uniji, ki naj se razteza v začetku samo na omejeno okrožje, a naj se izgradi pozneje v splošno carinsko unijo. Ta unija se zaenkrat ne bo tikala iz jugoslovanskih in rumunskih surovin izdelanih industrijskih predmetov itd., temveč v prvi vrsti poljedelskih surovinških produktov. Obseg carinske unije bo štel zaenkrat 32 milijonov konsumentov. Frangeš upa, da se bo tej uniji priključila pozneje Češkoslovaška in morda tudi druge dežele. — »Prager Tagblatt« citira dalje ugotovitve jugoslovanskih uradnih krogov, da je imela iniciativa jugoslov. vlade glede agrarnih vprašanj izreden uspeh. Računaje s tem, da se bo jugoslovansko-rumunski akciji priključila tudi Češkoslovaška, ker ji kot industrijski državi pripada važna posredovalna vloga med agrarnimi državami Male antante in industrijskimi državami Evrope. Pričakuje se, da si bodo tudi druge države osvojile načela, ki so prišla do izraza na konferenci v Bukarešti.

III.

Dunajski univerzitetni profesor dr. G. Boepfler piše v »N. Fr. Presse« pod naslovom: »Agrarblock der Donauländer — die Notwendigkeit des Einvernehmens mit den Industriestaaten« sledeče:

Sredi razmotrivanj o nevdružnosti gospodarsko-političnih razmer v Srednji Evropi pomenijo agrarne konference jugovzhodnih evropskih držav odločno napredek. V teh konferencah se uveljavlja čisto gospodarska orientacija sedaj tudi pri vladah. Doslej se je govorilo zmeraj le o ožjem gospodarskem razmerju Male antante, sedaj sedita že Ogrska in Rumunija skupaj. Doslej je prevladovala tendenca gospodarske združitve nasledstvenih držav — z Avstrijo — z izključitvijo Nemčije, sedaj je sila agrarne krize rekla: najprvo živeti.

Cilj agrarne konference naj bo ta, da

se spravi produkcija agrarnih dežel na skupnega imenovalca. Števec k temu imenovalcu je prodajno ozemlje industrijskih zahodnih dežel Srednje Evrope: Avstrije, Češkoslovaške in zlasti Nemčije. K tem deželam se morejo pridružiti še Švica, Italija — zlasti Gornja — in tudi Francija, čeprav se po večini sama preskrbuje. Jedro srednjeevropske gospodarske politike, je bilo glavni predmet pogajanj Srednjeevropskega gospodarskega zborovanja v Breslavi v letošnji pomladi, pri čemer opozarjamo zlasti na izvajanja Riedla, Hamma in Blaškovića. Zadnji, vodja agrarnega gibanja v rumunskem Banatu, je izjavil pred kratkim v nekem listu, da Češkoslovaška ne more sprejeti agrarnih prečiškov Jugoslavije in Rumunije, tudi če bi mogla svoje meje proti drugim državam popolnoma zapreti. »Če se pa posreči pridobiti za to tudi Nemčijo, imajo Jugoslavija, Rumunija in Ogrska za svoje agrarne prečiške ne samo popolno prodajo, temveč morejo svojo produkcijo še bistveno dvigniti in še ne bodo potrebe tega ozemlja popolnoma krile. Uvozna potreba omenjenih treh industrijskih držav — Av., Čsl., Nem. — na naših agrarnih produktih znaša najmanj 120 milijard lejev, dočim morejo Rumunija, Jugoslavija in Ogrska eksportirati komaj za 70 do 80 milijard lejev.«

Po tem sistemu, ki je bil označen pri breslaskih pogajanjih kot edino pravi za blagovno izmenjavo srednjeevropskih držav, bi mogel prodati agrarni blok južnih donavskih držav ves svoj previšek v industrijskih oziroma polagrarnih deželah Srednje Evrope, ne da bi uničil njih poljedelstvo. Prekomorske pošiljave bi imele razmerno višjo ceno kot je svetovnotržna. Poleg teh agrarnih importov preostanejo pa še velike množine drugih prekomorskih nakupov surovin itd., ki bi popolnoma zadostovale za protipostavke za prodajo industrije srednjeevropskih industrijskih držav pri njih prekomorskem svetovnopoličnem udejstvanju, ki ne bi vsled srednjeevropske orientacije prav nič trpelo. Ne smemo pa pozabiti, da je ta prekomorska svetovnogospodarska orientacija zlasti v Nemčiji sedaj veliko preestranska. Od 21 milijonov met. stotov pšenice, ki jih je importirala Nemčija leta 1929, jih je bilo 110.000 iz Rumunije, 62.000 iz Jugoslavije in 298.000 iz Ogrske; od 6-6 mil. met. stotov koruze je prišlo na odnosne dežele 369.000, 41.000 in 56.000 stotov. Enake so razmere pri importu mesa, masti, volne in kož. Priklonitev Poljske v agrarni blok, o čemer se bo govorilo na prihodnjih konferencah, bo zadela pri Poljski na gospodarski odpor. Za Nemčijo so pa gospodarski stiki s Poljsko posebno tesni in razvoju zmožni; saj pošilja Nemčija v Poljsko že 26-9% poljskega uvoza in dobiva od tam 34-3% poljskega izvoza. Vsekakor se pa more ugotoviti sledeče: **Dvig izvoza Nemčije v vzhodne in jugovzhodne dežele Evrope po inflacijski dobi je vedno večji, izgledi za prekomorsko udejstvanje Nemčije, zlasti v U. S. A., so pa vedno manjši.** Zato se ni čuditi, da je nemški državni finančni minister Dietrich napovedal pred nekaj meseci čisto novo orientacijo nemške prekomorske politike. Srednjeevropske industrijske države bodo mogle svoje izdelke sigurno in obilno prodati v trgovskopolitičnem sistemu z agrarnimi deželami, če bodo le-te opustile nezdravi razvoj svoje lastne industrijske politike in se bodo omejile na domačo industrijo. Kdor te dežele pozna, ta ve, kakšne velike naloge pridejo še tam v poštev za industrije in investicije zahoda, s predpogojem, da postanejo z rentabilnostjo svoje lastne produkcije zmožne nakupa in vredne kredita.

Z roko v roki mora iti, kakor posej poudarja tudi jugoslovanska spomenica, **prometna politika, izgradba srednjeevropskih vodnih cest in trgovski politiki primerno orientirana železniška politika.** Prekopi od Donave do nemških rek bi bili nezmisljeni brez istočasne primerne srednjeevropske trgovske politike. K temu pridejo še **borzopolitične naloge;** opozarjam samo na donavski kontrakt in na terminsko trgovino za koruzo. Vsekakor mora od agrarnega bloka započeta pot voditi do **našaljšjih kolektivnih pogajanj s srednjeevropskimi industrijskimi državami, bodisi takoj ali pozneje.**

IZVOZ SADJA.

Pisali smo že, da bodo osnovali po vsej Jugoslaviji odtirane ali selekcijske štacije za izvoz sadja. Od Privil. d. d. za izvoz agrarnih produktov ustanovljena selekcijska štacija v Skoplju je z delom že pričela. Zlasti bo posvetila pozornost izvozu jabolk in hrušk iz okraja Tetovo. Doslej so izvozili od tam v mozemstvo že večje množine sadja. Take štacije so največjega pomena za dvig sadjereje, in bi bilo dobro, da bi se ustanovile prav povsod.

UKINJENJE PRIVATNO-PROFESIONALNIH POSREDOVALNIC ZA DELO.

Na podlagi zakona o zaščiti delavcev se imajo, kakor znano, ukiniti vse privatno-profesionalne borze dela odnosno posredovalnice za delo. Minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Nikola Preka je sedaj izdal odlok, po katerem se ima za vse javne borze dela, njihove ekspoziture in podružnice, ustanovljene pred 1. januarjem t. l., smatrati 1. julij t. l. kot dan ustanovitve v smislu naredbe o privatno-profesionalnih borzah dela, za ostale javne borze dela, njihove podružnice in ekspoziture, ki bi se ustanovile po tem dnevu, pa početek prvega meseca po preteku 6 mesecev od ustanovitve. V roku enega leta od tako ugotovljenega dne se imajo brez vsake odškodnine v smislu § 105 zakona o zaščiti delavcev zapreli vse tedaj v doličnem kraju obstoječe privatno-profesionalne borze dela. Gornji odlok je objavljen v »Službenih novinah« od 7. t. m.

OPOZORILO IZVOZNIKOM JEČMENA V MADŽARSKO.

Naše poslanstvo v Budimpešti opozarja vse, ki se pečajo z izvozom ječmena, da bodo smeli v bodoče izvažati v Madžarsko samo one količine ječmena, za kalere bo izdano uradno potrdenje o izvoru in zdravju ječmena, obenem pa bo moralo biti iz potrdenja razvidno, da ta ječmen ni napaden nili od enega parazita, in posebno, da ni napaden od fusarium roseum.

POSPEŠEVANJE IZVOZA VINA.

Privil. d. d. za izvoz agrarnih produktov ureja, kot znano, poseben vinski oddelek, ki naj najde za jugoslov. vina v inozemstvu boljšo prodajo kot so jo imela doslej. Glede v ta namem napravljenih korakov je izjavil ravnatelj družbe, Gottlieb, da bo v prvi vrsti treba dvigniti kvaliteto eksportiranega vina. V*važnejših deželah konsuma je treba urediti lastne kleti pod nadzorstvom zapnikov družbe. Inozemstvo kaže za delovanje vinskega oddelka veliko zanimanje in je več inozemskih veletrdk stoptilo s Privil. d. d. že v zvezo. Vinski oddelek bo sodeloval z zadrugami in z eksporterji vina, ki bodo dali družbi svoje kleti itd. na razpolago. Tako bo vinski oddelek takoj razpolagal s potrebnimi tehniškimi sredstvi in bo mogel priti brez večjih investicij s kvalitativnimi vini na trg; ta vina bodo vzpostavila dobri glas jugoslov. vina.

Ponudbe, poupraševanja

Patentirane aparate za kopalne peči s tušem, Poljska tvrdka »Hekla« Polskie Zakłady Ceramiczne u Warszawa, Nowo Swiat 62 želi predati zastopstvo za Jugoslavijo za razpečevanje patentiranih aparatov za kopalne peči s tušem. Pisali je tvrdki neposredno ali Gen. konzulatu Poljske v Zagrebu.

Zastopnik za razpečevanje španskih pridelkov se išče. Tvrdka Ribera y Cia, Ingenieros, Madrid, Olózaga 2-3o išče tvrdko, ki bi prevzela zastopstvo ali prodajo v komisiji blago španskega izvora.

S konferenco v Bukarešti se sedaj prvič zopet po srednjeevropskem sistemu trgovskih pogodb, ki se je pripravljala leta 1891 z istočasnimi pogajanjimi petih držav, napravila poskus, da se istočasno vodijo trgovskopolitična kolektivnopolgodbena pogajanja več držav, dočim sta se pogajali doslej zmeraj le po dve srednjeevropski državi.

Po svetu

Za Plitvička jezera je dovoljen kredit 100 mil. dinarjev. Načrti za uredbo jezera, za zgradbo modernih hotelov itd., so že izgotovljeni.

Napovedana nova pivovarna v Nikšiću bo dograjena do konca jeseni. Strojno opremo bo dobavila deloma Češkoslovaška, deloma pa Nemčija na reparacijski račun.

Donos orehov v Jugoslaviji se ceni letos na 200 do 250 vagonov. Cena znaša sedaj 500 do 550 dinarjev za 150 kg na pošlaji oddaje.

Drugi tir na progi Beograd-Niš-Skoplje bodo pričeli v kratkem polagati.

Beograjsko posojilo, o katerem poročamo na drugem meslu, je zastopnik finančnega ministra potrdil. Jamstvo prevzame država.

Proga Trebinje-Lastva je bila pred pred par dnevi otvorenja. Proga je del začetnega črnogorskega železniškega omrežja.

O konferenci v Sinaji je izjavil dr. Si-benik, da se bodo tej akciji pridružile vse države, ki so od gospodarskega položaja k temu prisiljene, da se vzpostavi v Evropi ravnovesje med produkcijo in porabo, med poljedelskim in industrijskimi produkti.

Čisti dobiček ameriškega jeklenega trasta za drugo letošnje četrtletje se ceni v borznih krogih na 32 milijonov dolarjev proti 348 milijonov v prvem četrtletju in 561 v drugem lanskem četrtletju. Čisti dobiček prvega letošnjega polletja bo za 34 odstotkov manjši kot lani v isti dobi.

International Nickel Co. of Canada zvišuje število delnic od 13.900.000 na 15 milijonov. Nove delnice bodo dobili dosedanji delničarji po 20 dolarjev v razmerju 6 do 100 starih.

Ustanovitev belgijskega cementnega kartela je propadla in se zato tudi dosedanje cene ne bodo mogle držati. Produkcijo bodo morali omejiti, zlasti ker izvoz v Ameriko vsled carine bistveno pada. Mednarodna cementna kartelizacija je s tem do nadaljnega pokopana.

Kot perfekten naznanjeni belgijski trust stekla z glavnico 200 milijonov fr. je bil v zadnjem trenutku vsled nepristopa neke velike tovarne razdrt.

Ameriški bombažni eksportni kartel je ustanovljen. Imenuje se Textile Export Association of the United States. Najprvo se bodo dogovorili glede enotnih plačilnih pogojev.

Produceenti cina se približujejo bolj in bolj; že letošnja produkcija bo do konca leta za ca 17.000 ton manjša kot je bila lanska.

Direktna tarifa Češkoslovaška-orient preko Rumunije (Konstanca ob Črnem morju) je namen rumunske morske plovbe in rumunskih železnic, in so stavljeni že tozadevni predlogi.

Prodaja žita se priporoča francoskim kmetom od vlade že sedaj, da se okoristijo od sedanjih dobrih cen.

Vsled slabih svetovnih voznih trgov bo prenehalo obratovati v teh dneh več parnikov, med njimi samo od nemške družbe Hapag pet.

Glede odpomoči v nemški brezposelnosti beremo sedaj, da bo šla Nemška državna železnica preko naznanjenih 250 milj. mark na 350 milijonov ter da bo zaposlila v zadnjih mesecih t. l. 80 tisoč ljudi več kot sicer.

Ameriška avtomobilna družba Packard izkazuje prvo letošnje polletje 5 milijonov 500.000 dolarjev čistega dobička; lani ga je bilo 14.700.000.

Pridelek pesnega sladkorja v U. S. A. cenita Willett in Gray na 1.050.000 ton, za 150.000 ton več kot lani.

Nemška industrija džute je vsled stalno slabšega gospodarskega položaja vpeljala po večini tridnevni teden.

V Angliji bodo ruske kredite zvišali; državni tajnik v angleškem zunanem ministrstvu je dejal v parlamentu, da je znašal eksport Anglije v Rusijo v prvi lanski polovici 1.980.000 funtov, letos pa 3.260.000 funtov.

Sladkorna pesa v Češkoslovaški se je v zadnjem času zboljšala in si je nekoliko opomogla od katastrofalne junijeve suše.

Konkurzi in poravnave v Jugoslaviji v juliju.

Jugoslov. zveza kreditorjev v Zagrebu je zaznamovala v juliju vsega skupaj 38 konkurzov, za 52 konkurzov ali 57% manj kot lani v istem mesecu. Na posamezne pravne okraje se razdelijo konkurzi lakole (številke v oklepaju veljajo za lanski julij): Hrvaška in Slavonija 9 (5), Srbija in Crna gora 17 (69), Slovenija in Dalmacija 4 (9), Bosna in Hercegovina 2 (4), Vojvodina 6 (3). Kakor vidimo, je padlo napram lanskemu letu v izredni meri število konkurzov v Srbiji in Črni gori, dalje v Sloveniji in Dalmaciji ter tudi v Bosni in Hercegovini, dočim je v Hrvaški in Slavoniji in v Vojvodini število naraslo, čeprav absolutne številke niso posebno visoke. Dalje so registrirale v juliju 25 prisilnih poravnav in sicer v gornji vrsti: 6, 5, 5,

4, 5. — Od pričetka leta do konca julija so registrirali 443 konkurzov za 257 ali ca. 37 odstotkov manj kot lani v istih mesecih. Vrsta kaže sledečo spremembo: Hrvaška in Slavonija 47 (49), Srbija in Crna gora 279 (565), Slovenija in Dalmacija 62 (40), Bosna in Hercegovina 12 (9), Vojvodina 43 (37). Očividno je tudi tukaj veliki padec v Srbiji in Črni gori ter majhne absolutne številke v Bosni in Hercegovini. Slovenija in Dalmacija sta zelo nazadovale. Se nekaj opazimo: V vsej sedemmesečni dobi imala Srbija in Crna gora 279 konkurzov od 443, to se pravi 63 odstotkov vseh konkurzov; v juliju jih imala 17 od 38 ali niti 45 odstotkov več. V lanskem juliju je prišlo na Srbijo in Crno goro 69 konkurzov od 90, t. j. skoraj 77%, v lanskem sedemmesečju januar—julij 565 od 700, to je 80 odstotkov. Vidimo velikanski napredek, zlasli v juliju.

Mednarodna trg. zbornica za rešitev donavskih vprašanj.

Mednarodna trgovska zbornica v Parizu, ki se je že opetovano bavila s problemi zboljšanja plovbe po Donavi, je sklicala sejo za 20. septembra v Krakovu. Kot nekdanja konferenca v Stockholmu, se bo tudi ta seja, pečala v prvi vrsti s predlogom za zboljšanje plovbe po Donavi.

Francoska zbornica je postavila že več načel, po katerih uradničenju bi bilo po njenem mnenju možno odstraniti nekatera največja zla donavske plovbe. Tako naj se v prvi vrsti v službi na carinskih mejah s spojitvijo doslej še ločenih carinskih postaj prihrani čas. V kateri državi bi se nahajala poenotena carinska štacija, bi zaviselo od danih krajevnih razmer. Dopolnilno vprašanje, ki je s carinskimi postajami v ozki zvezi, je problem tranzitnega prometa, katerega formalnosti bi se dale po želji Mednarodne trgovske zbornice v primeri s sedanjim položajem še močno skrajšati. Najboljše sredstvo za to bi bilo, kakor bo v seji predlagano, da priznajo države medsebojno in dalekosežnejše kot doslej od posameznih uradov izstavljene dokumente.

Druga neposredna posledica poenotenja carinsko-tranzitne službe kot vobče bi bila pocenitev carinske ma-

nipulacije, ne glede na dobiček na času in premoju. Danes porabijo na obmejnih postajah brez dela na carinsko manipulacijo čakajoč ladje popolnoma po nepotrebnem velike množine premoja. Veliko pozornosti bo treba obrniti na ukrepe, da se carinska manipulacija sploh pospeši. Ob Donavi je še danes dosti carinskih uradov, ki uradujejo samo ob gotovih urah, tako da morajo po zaključku uradnih ur prispere ladje čakati na odpravo do drugega jutra. Predlog MTZ je v obmejnih carinskih uradih nepretrgoma 24-urno uradovanje. Nepretrgana carinska služba naj se pa ne tiče samo ožje carinske manipulacije, temveč naj se raztegne tudi na veterinarsko - policijsko uradovanje.

Drugi predlogi, ki bodo v Krakovu stavljeni, so manjšega pomena. Izdelan je na primer načrt, ki se tiče legitimacijskih listin in potnih listov osebja na donavskih ladjah, pri čemer naj se vpeljejo nadaljnja zboljšanja; zlasti naj se olajša v obmejnih krajih nabava živil in kurjave za ladje, za osebje in za potnike.

Slednjic naj se postavijo še glede tehniških naprav mednarodna načela, tičeča so naprave zimskih pristanišč in prezimovanja ladij v teh pristaniščih, dalje prostih pristanišč in koncesij, ki naj se dajo conam v teh pristaniščih.

MELIORACIJE V JUGOSLAVIJI.

V poljedelskem ministrstvu je bil izgotovljen od ekonomsko-financijskega ministrskega odbora že odobren načrt za melioracijska dela v vsej Jugoslaviji. Z deli bodo pričeli, ko bo nakazalo finančno ministrsrvo potrebne kredite. Z melioracijami upajo dobiti par 100.000 hektarov rodovitne zemlje. To bi bilo par lisoč kvadratnih kilometrov, prav lepa številka.

HOTELI ITD. NA LOKRUMU.

Finančni minister je dovolil izreden kredit za nakup oloka Lokruma z vsemi poslopji itd. Lokrum je bil pred vojsko last habsburške vladarske rodbine, po vojski ga je prevzela naša država, a ga je morala vsled pritožbe zopet vrniti prejšnjim lastnikom. Sedaj ga je odkupila in bo napravila na oločku (Lokrum leži pred Dubrovnikom) moderne hotele, odpočitne domove itd. Začetni kredit za to znaša 12 milijonov dinarjev.

NEUGODEN PRIDELEK V NEMCIJI.

Veliko razočaranje je prineslo zadnje nemško uradno poročilo o letini, ki zaznamuje manjši pridelek pšenice in slab pridelek rži. Dolgotrajni dež je letino zelo pokvaril in računijo letos z veliko slabšim pridelkom kot je bil lani. Poudarjajo tudi, da je kvaliteta rži tako slaba, da bodo velik del mogli porabiti samo za krmilo. Zato bo importna potreba v Nemčiji letos veliko večja kot so prvotno mislili, kar se bo seveda neugodno poznalo tudi v trgovski bilanci.

Kmetijska šola na Ormu pri Novem mestu

razpisuje sprejem učencev v svoj zavod. Šola ima dva oddelka: Letno in zimsko šolo. Letos jeseni se bodo sprejemali učenci samo v celotno šolo. V zimski šoli se bo vršil II. tečaj za one učence, ki so lansko zimo dovršili I. tečaj zimske šole. Celoletna šola traja eno leto, od začetka novembra t. l. do konca oktobra prihodnjega leta z enomesečnimi počitnicami v avgustu. Prijemna je za učence iz vseh krajev bivše ljubljanske oblasti. Vsi učenci stanujejo v zavodu, kjer so strogo zavarovani in uživajo vso oskrbo. Sprejemajo se sinovi kmečkih starišev, ki bodo po dovršenem šolanju ostali na kmetiji. Pogoji za sprejem so: starost od 16 do 20 let, moralna neoporečnost, telesno in duševno zdravje in z dobrim uspehom dovršeni vsaj trije razredi osnovne šole. Prosilci, ki imajo manj kakor tri razrede osnovne šole, ali pa slabo izpričevalo, ne bodo mogli priti v poštev za sprejem. Vstopiti bodo mogli šele prihodnjo pomlad v pripravljalni tečaj. Oskrbnina za plačujoče učence znaša mesečno 150 Din. Brezplačna mesta se bodo oddala sinovom srednjih in manjših kmetijskih posestnikov, ki imajo lepo izpričevalo in se starši zavežejo, da ostane sin po končani šoli na domači kmetiji. Prošnji je priložiti premoženjski izkaz, potrjen od davčnega urada. Prošnje za sprejem morajo biti pisane lastnoročno na celo polo in kolkovane s kolkji za 5 in 20 Din ter poslana na ravnateljstvo kmetijske šole na Ormu pri Novem mestu. Prošnji je treba priložiti: 1. rojstni in krsni list; 2. šolsko izpričevalo iz zadnjega razreda (ne odpustnico); 3. izpričevalo o npravnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod naravnost iz kake druge šole; 4. a) izjave starišev oz. varuha, da so voljni plačevati stroške šolanja (pri prosilcih za plačujoča mesta); 4. b) izjava starišev, da ostane njih sin na domačem posestvu, v nasprotnem slučaju pa, da povrnejo zavodu stroške šolanja (pri prosilcih na brezplačna mesta). Pri vstopu v zavod odloča o končno veljavnem sprejemu sprejemni izpit iz slovenščine in računstva in pa zdravniška preiskava. Prošilec, ki bi izpita ne prestal, ali bi ga zdravnik zavrnil, se odkloni in se na njegovo mesto pozove drug prosilec. V prošnji naj prosilec točno navede svoj naslov, zlasli pošjo. Vsa ločnejša pojasnila daje ravnateljstvo. Opozarja se, da je letos prošlih le 20 mest, ker so ostala zasedla že gojenci pripravljalnega tečaja in II. tečaja zimske šole. Prošnje je vlagati do 20. sept. — Ravnateljstvo kmetijske šole Orm—Novo mesto.

Kriza italijanskega gospodarstva.

Italijanska bilanca zunanje trgovine za prvo polletje 1930 je tako glede uvoza kakor glede izvoza neugodna in kaže izdatno nazadovanje. Celotna vrednost v prvem polletju uvoženih inozemskih produktov znaša 9528 milijonov lir, celotna vrednost v isti dobi iz Italije izvoženega blaga pa 6513 milijonov lir. Deficit znaša tri milijarde lir. V primeri z vstreznimi meseci lanskega leta, v katerih je znašal uvoz 11.938 milijonov, izvoz pa 7559 milijonov in pasivni prebitek 4379 milijonov, je padec uvoza veliko večji nego izvoza, tako da zmanjšanje deficita ni toliko posledica v zadnjih mesecih zmanjšane izmenjave dobrin med Italijo in inozemstvom, temveč pomenja vsekakor izboljšanje italijanske trgovske bilance. Vendar pa je to izboljšanje samo navidezno in prehodnega pomena.

Na štiri glavne kategorije produktov (sirovine, polufabrikati, finalni produkti in živila) preračunjeno odpade od celotne vrednosti italijanskega uvoza približno 40 odst. na sirovine, na ostale kategorije pa na vsako po 20 odst. Izdatno znižanje izvoza pomenja torej v prvi vrsti, da italijanska industrija ne potrebuje več toliko inozemskih sirovin. Z drugimi besedami: V Italiji je v zadnjih mesecih zaostala produkcija. Nazadovanje je v notranjem povzročili gospodarski pretresljaji, na videz je pa trenutno ugodno vplivalo na trgovsko bilanco. Skoro v vseh važnejših industrijskih panogah je v zadnjem času vsled svetovne krize v odjemu in vsled stalno padajočih cen na svetovnih trgih bilo potrebno omejiti v izdatni meri produkcijo. V težki industriji znaša omejitev do 30 odst. lanske produkcije. V toliko pomenja torej znižanje italijanskega uvoza doberšen del slabo stran italijanskega gospodarskega položaja.

Tudi izvoz italijanskih produktov v inozemstvo tekom prve polovice letošnjega leta se je vsled kritičnih mednarodnih pojavov izdatno znižal. Ker gre v glavnem za finalne produkte, ki pomenjajo 43,5 odst. celotne vrednosti uvoza, se kažejo tudi v tem pogledu pojavi težkega gospodarskega položaja v Italiji. Izdatna povzdiga produkcije v lanskem letu, ki je kazala na okrepitev gospodarskega organizma, se nikakor ni mogla utemeljiti s povišanim izvozom v inozemstvo.

O kakem temeljitem izboljšanju trgovske bilance v Italiji potemtakem ne more biti govora. Šele v drugi polovici leta se bo pokazalo, če se bo mogla odpraviti nevarnost krize, ki sedaj obvladuje splošen gospodarski položaj. Nadaljnje dejstvo, ki bo v prihodnjih mesecih brez dvoma slabo uplivalo na italijansko zunanjo trgovino, so izredno slabi izgledi za letošnjo letino. Ne sme se pozabiti, da je lanska dobra letina popravila italijansko trgovsko bilanco za več kot eno milijardo. Lansko leto je Italija približno 10 milijonov kvintalov krušnega žita manj uvozila nego prejšnja leta. V prihodnji bilanci se bo ta pasivna postavka brez dvoma zopet pokazala. Dalje se mora vpštevati, da bo izvoz italijanskega sadja, živil in zelenjave, ki je lansko leto znašal 25 odst. celokupnega izvoza, izdatno padel, deloma radi malih domačih zalog, deloma pa vsled obdelovalnih stroškov, ki so spričo slabe letine jako visoki. Cene se bodo pač težko dale prilagoditi cenam na svetovnih tržiščih. Poleg tega bodo vplivale na italijansko zunanjo trgovino jako občutno tudi ameriške zaščitne carine, kojih posledice se bodo pokazale v prihodnjih mesecih.

Trgovci in industrijci!
Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Dr. Krek Miha

javlja da je odprl

advokatsko pisarno

v Ljubljani

Miklošičeva cesta 21

nova hiša

Vzajemne zavarovalnice

Telefon 2912

Razstave in sejmi

XIV. Zagrebški zbor. Splošni mednarodni semenj vzorcev s priključenimi specialnimi sejmi za stavarstvo, hotelirstvo, tekstilno industrijo i. dr. **Semenj se vrši od 13. do 22. septembra 1930.** Po železnicah, domačih in v inozemstvu, so že dovoljeni za posebnike le privedite običajni popusti.

XI. vzorčni semenj v Liberecu. Vršil se bo od 16. do 22. t. m. Liberec je središče znane severočehske industrije in je njegov vzorčni semenj letos že enajsti. V teku preteklih let je zadobil ta semenj zlasti kot tekstilni semenj, poseben sloves in ima visoko razvita tekstilna industrija v njem preskušeno sredstvo za prodajo svojega kvalitetenega blaga. Zato prihajajo vsako leto na ta semenj trgovci, ki so s Češkoslovaško v poslovnih zvezah ali pa le-te iščejo. Poleg tekstilne industrije so pa zastopane seveda po najboljših razstavnikih tudi druge stroke industrije. V najkrajšem času se moreš na najšir-

ši podlagi orientirati o raznovrstnosti, kvaliteti in cenah češkoslovaške izdelke. **Železniški popust v Češkoslovaški je na osebnih vlakih in brzovlakih 33 odstolen, v Jugoslaviji na povratku 50 odstolen.**

V. Mednarodni semenj v Solunu se bo vršil od 14. do 30. septembra 1930. Na naših železnicah je dovoljen 50% popust rednih cen samo pri vožnji iz Soluna nazaj.

Ljubljanska borza

Tečaj 11. avgusta 1930.	Povprečje	Povprečje
	Obl	Est.
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.705
Berlin 1 M	13.445	13.475
Bruselj 1 belga	—	7.8839
Budimpešta 1 pengő	—	9.8861
Švabih 100 fr.	—	1095.90
Dunaj 1 kiling	—	7.9644
London 1 funt	—	274.40
Newyork 1 dolar	—	56.22
Pariz 100 fr.	—	221.66
Praga 100 kron	—	167.07
Trst 100 lir	294.—	296.—

Razno

Neednost v kavčukovi produkciji. Glede na močni padec kavčukovih cen se pečajo producenti že dalj časa z raznimi načrti za oporo cen. Tako se je pred kratkim vršila v Londonu dobro obiskana konferenca kavčukovih producentov, ki je sklenila izdatno redukcijo skupne produkcije. Sliši se pa, da ceylonski producenti tega sklepa niso sprejeli, češ da se z redukcijo produkcije zaželjeni uspeh ne da doseči. Pravijo namreč, da je potreba v vseh deželah zmeraj manjša in bi bile tudi ob redukciji zaloge v posameznih deželah prodaje še zmeraj velike. Zato grede holandske družbe producentov za tem, da se ne omeji produkcija, ampak izvoz. Angleži so torej za zmanjšanje produkcije, Holanci za redukcijo izvoza. Ker pa hočejo ili skupaj, se bo vršil razgovor kolonialnih ministrov obeh držav, od katerega bodo zavisni nadaljnji ukrepi.

Dekonzunktura v U. S. A. in izvoz kapitala. American Federation of Labour podaja v svojem zadnjem mesečnem poročilu malo razveseljiv opis gospodarskega položaja, ki je čisto drugačen kot optimistično pobarvani uradni opisi. Industrijska produkcija je proti normalnemu sezonskemu razvoju padla za 10 odstotkov, število brezposelnih je še enkrat tako veliko kot je bilo lani, eksport zaostaja za lanskim obsegom za 20 odstotkov. Federacija vidi vzrok za naraščanje brezposelnosti večinoma v majhni porabi ameriškega blaga v inozemstvu; in ta majhna poraba ima deloma svoj vzrok v nezadostnem dovoljevanju kreditov Amerike inozemstvu.

Bata gre preko čevljev. Poročilo iz Prage pravi: Bataova podjetnost se v zadnjem času ne omejuje samo izključno na izdelovanje čevljev, temveč so ga zaključili v izdelovanju drugih predmetov, kot nogavic itd., napotili k preložitvi njegovega delovnega polja tudi na druge produkcijske stroke. Najprvo je začel izdelovati Bata cenena vozna kolesa za svoje delavstvo; tako kolo stane 690 Kč in jih je prodal že čez 7000. Pred kratkim je olvonil prodajalno za motorna kolesa neke francoske znamke; cena takega motornega kolesa je 7700 Kč. Kolesne sesalke stanejo po 9 Kč, ovoji po 29 Kč itd. Bata je sklenil nadalje pogodbo z neko rumunsko petrolejsko družbo in prodaja bencin že po 2-30 Kč za 1 liter, dočim zahteva kartel bencina 2-80 do 2-90 Kč za 1 l. Na temelju dogovora z nekim ameriškim kavčukovim koncernom bo prodajal Bata pnevmatike 20 odstotkov pod sedanjo prodajno ceno. Dalje se peča Bata z načrti glede produkcije in prodaje malega ljudskega avtomobila.

Zopetno znižanje cen pri ameriških blagovnih hišah. Sears Roebuck and Co ter Montgomery Ward and Co, o katerih dveh ameriških blagovnih hišah smo enkrat že poročali, sta sklenili zo-

pelno splošno redukcijo cen, drugo v par mesecih. V jesenskem katalogu prvega podjetja navedene cene so najnižje v vsem preteklem desetletju. Znižanje doseže večkrat 10 do 25 odstotkov. Montgomery Ward, na kojega iniciativa se je znižanje izvršilo, se je celo odločil, da bo v svrhu dviga prodaje prodajal predmete v vrednosti nad 25 dolarjev na obroke.

Najvišji gospodarski svet v Belgiji. Belgijska vlada je osnovala Najvišji gospodarski svet, ki bo šludiral gospodarski položaj države in bo dajal predloge za borbo proti krizi. Člani bodo odlične osebnosti industrije in trgovine ter parlamentarci. Ministrstva bodo zastopana po svojih pooblaščenih. Predsedstvo bo prevzel znani bivši ministrski predsednik Theunis.

Pšenični konflikt Kanada - Anglija. Na trgu v Liverpoolu so opazili, da je angleška vlada, ki je s pšeničnim problemom zašla v precej kočljiv položaj, izrekla svojo pripravljenost za importiranje večjih množin pšenice iz Argentine kot doslej, in sicer na račun kanadskega eksporta. Govori se, da je kanadska vlada proti večjemu upoštevanju Argentine v Londonu protestirala.

Dogovor v avstrijski kovinski industriji. Pisali smo že o tem. Skupni prodajni urad je že pričel delovati. Ima sedež na Dunaju, sprejema vsa naročila in jih razdeljuje po dogovorjeni kvoti na posamezne tovarne. Dogovor se tiče samo domače prodaje, koje letni kvantum cenijo na ca. 9000 ton; to so preračunili iz povprečnosti prodaje v zadnjih letih. Eksporta se dogovor ne tiče. Zaposlenost avstrijske kovinske industrije za domačo prodajo ni ugodna, glede eksporta gre pa nekaterim tovarnam prav dobro. Dogovor obsega osem kovinskih podjetij.

Steyr. V tovarnah podjetja Steyr so zopet pričeli z izdelovanjem avtomobilov in so vzeli v delo nanovo 500 delavcev, 2500 jih je imelo delo že doslej. Število delavcev bodo pomnožili vsak teden. Polni obrat se bo pričel v septembru, ko bodo došle dobave materiala, tako da bodo prišli prvi avtomobili novega tipa na trg v decembru ali pa v januarju.

Investicije ogrskih državnih železnic. »Pester Lloyd« poroča, da se bodo velika investicijska dela ogrskih državnih železnic pričela že v najkrajšem času. Ta dela obsegajo tri skupine: gradbo električnih lokomotiv, gradbo postaj in pretvorbo železnice Budimpešta-Komarom v električno. Vse investicije zahtevajo 48 milijonov pengö; za 35 milijonov pengö naročil bo dobila ogrska industrija, za 13 milijonov angleška.

Industriji vboklega stekla v Češkoslovaški se slabo godi. Prizadevanje malih producentov vboklega stekla v Češkoslovaški za sporazum glede cen in dobavnih kondicij niso dovedla doslej nobenega zaključka. Medtem se je položaj malih tvrdk brez lastne prodajne organizacije zopet poslabšal. V splošnem je kupčija z vboklim steklom slaba in le nekatere velike tvrdke imajo doslej dosti dela. Izgledi za kupčijo, ki se prične šele v septembru, so slabi, ker cene

vsled prisilnih prodaj neprestano padajo. Pri tem je še verjetnost sporazuma zelo majhna, ker je število tovarn zelo veliko in prav tako tudi število blagovnih vrst, ki so sporazuma potrebne.

Skoraj 25 milijard Din podpore za brezposelne v Angliji. Na medstrankarskem zborovanju v Londonu je ugotovil neki konservativni govornik, da bodo znašali vsi letošnji stroški za podporo brezposelnih v Angliji 90 milijonov funtov, kar je v našem denarju skoraj 25 milijard Din. Od te svote bo dala država 60 milijonov, 30 milijonov pa delodajalci in delojemalci. Državni 60-milijonski prispevek se smatra kot predujem na brezposelno zavarovanje, ki ga pa država najbrž nikdar ne bo dobila nazaj, ker zavarovanje samo ni več solventno. — »Times« prinaša pomembne številke v razdelitvi brezposelnosti. V Londonu je med 2.200.000 zavarovanimi delavci in nastavljenici brez dela 156 tisoč ali 7 in pol odstotka, v bombaževem okraju Lancashire od 1.300.000 ca. 469 tisoč ali 26-39 odstotka itd. V 14 okrajih Velike Britanije s pretežno industrijskim prebivalstvom znaša število brezposelnih 1.300.000 med 4.200.000 zavarovanimi. V nekaterih industrijskih mestih na severu koleba brezposelnost med 52 in 69 odstotki zavarovanih delavcev.

Za razdelitev subvencije se v Avstriji pripravljajo. Komaj je bilo rešeno vprašanje, da bo vse avstrijsko prebivalstvo žrtvovalo za kmetijsko podporo 96 milj. šilingov (davek na sladkor in pivo) za leto 1930, že se je v poljedelskih krogih vnel prepričanje glede razdelitve te podpore. Vobče so agrarni krogi na stališču, da so deležni subvencije kot prva vrsta mali obrati in med temi zopet predvsem gorski kmetje; na drugi strani pa opozarja veleposestvo na to, da morajo veliki obrati največ investirati, da delajo z najdražjimi produkcijskimi stroški in da so vrhutega še najbolj obdavčeni. Menda hočejo napraviti v kmetijskem ministru nekak junktim med davkom in subvencijo, in sicer tako, da naj dobijo višje obdavčeni gospodarski obrati relativno večjo subvencijo kot pa davčno razbremenjeni obrati. Torej je zmagalo v glavnem stališče veleposestva.

Dobava prodaja

Dobave. Direkcija državnih rudarskih preduzeča v Sarajevu sprejema ponudbe za dobavo koksa in za dobavo tovrnega avtomobila. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 21. avgusta t. l. ponudbe glede dobave železa in osov, kamene soli za konje, konopcev za konje in molvoza, krlač za ribanje, raznega elektrotehničnega materiala ter pisarniških potrebščin. Direkcija državne železarnice v Varešu sprejema do 27. avgusta t. l. ponudbe glede dobave pogonskih vozil. Pri upravi smodnišnice v Kamniku se bo vršila dne 1. septembra t. l. ofertalna licitacija za dobavo prediva od jute. Predmetni oglasi so interesentom na

vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Dobave. Prometno-komercialni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 14. avgusta t. l. ponudbe glede dobave bele pločevine, svinca, 1700 kg kristalne sode, 2000 l špirta; do 17. avgusta t. l. pa glede dobave konopnenih vrvic. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. avgusta t. l. ponudbe glede dobave pločevine, železa, zakovic, zatikačev, žice, jekla, zaliv, cinkovih frakov itd. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 14. avgusta t. l. ponudbe glede dobave srčišč za tračnice, 300 kg petroleja ter glede dobave skrelnic. — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 20. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 300 komadov triogelnih pil. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 300 kg testenin, 200 l vinskega kisa, 1000 kg koruznega in 200 kg pšeničnega zdroba, 3000 kg koruze, 300 kg ječmeneve kaše, 20.000 kg pšenične moke, 1000 kg kave, 2000 kg riža, 1000 kg bučnega olja ter glede dobave 200 komadov krlač za ribanje. — Direkcija državne železarnice Vareš sprejema do 20. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1250 kg železnih odlitkov. — Direkcija drž. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 21. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 500 komadov hrastovih pragov, razne železnine in orodja. — Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 29. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1 hidravlične sesalke. — Dne 18. avgusta t. l. se bo vršila pri Upravi I. oddelka Artiljerijsko Tehničnega zavoda v Sarajevu licitacija glede dobave plina, dlak in usnja. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja hrastovega lesa se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 28. avgusta t. l. pri Direkciji šum v Vinkovcih. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja lesa, lubja in drv se bo vršila potom licitacije dne 20. in 23. avgusta t. l. pri Direkciji šum v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja lesa in drv. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 26. avgusta t. l. pismene ponudbe glede prodaje lesa in drv. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja starih sodov. Dne 27. avgusta t. l. se bo vršila pri Središnjem stovarištu materiala v Sarajevu ofertalna licitacija glede prodaje 1285 komadov starih sodov. — (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja zunanjih gum za kolesa (bicikle) se bo vršila potom ustmene licitacije dne 27. avgusta t. l. v pisarni I. Velocipedskega bataljona v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni pisarni.)

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristinega vina.

Tehnično in higijenično
na modernejše ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

K U V E R T A

Družna f. o. z.

Tvarnica kuvert in kontekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot 1 Karlovska c. 2

Veletrgovina

A. Sarabon
Ljubljana

priporoča
špecerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko in detelne pri-
datke • Raznovrstno
rudniško vodo

Lestna pražarna za
kavo in mlin za diša-
vo z elektr. obratom
Ceniki na razpolago!

TISKARNA Merkur

TRG.-IND. D. D.

LJUBLJANA
Gregorčičeva
ul. 23. Tel. 2552

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele, letake i. t. d. Knjigoveška dela izvršuje v LASTNI KNJIGOVEZNICI